

บทบาทผู้ใหญ่บ้านในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019
กรณีศึกษาตำบลเขวาสินรินทร์ อำเภอเขวาสินรินทร์ จังหวัดสุรินทร์*

The Role of Village Headman in COVID-19 Outbreak Prevention :
a Case Study of Khwaosinnarin Subdistrict of Khwaosinnarin District, Surin Province

นฤศวร์ แยมบดี**

Nadit Yaebdee

6314832071@rumail.ru.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) ปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของผู้ใหญ่บ้าน และ (2) กระบวนการดำเนินงานของผู้ใหญ่บ้านในการป้องกันการแพร่ระบาด ใช้การวิจัยแบบผสมวิธี ประกอบด้วย การวิจัยเชิงปริมาณจากประชาชนในตำบลเขวาสินรินทร์ จำนวน 384 ตัวอย่าง และการวิจัยเชิงคุณภาพจากข้อมูลเอกสารและข้อมูลการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ผลการศึกษาพบว่า ภาวะผู้นำ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 กฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง ประกาศที่เกี่ยวข้อง เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานของผู้ใหญ่บ้านในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในพื้นที่ตำบลเขวาสินรินทร์ ซึ่งผู้ใหญ่บ้านมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เข้าใจบทบาทของตนเองในฐานะผู้นำของประชาชนในหมู่บ้านและเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อของหมู่บ้าน การดำเนินงานในการป้องกันการแพร่ระบาดโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านกระบวนการทำงาน พบว่าผู้ใหญ่บ้านมีการวางแผน จัดโครงสร้างการทำงานของคณะกรรมการหมู่บ้าน ฝึกอบรมให้ความรู้ในการป้องกันการแพร่ระบาดกับคณะกรรมการหมู่บ้านและประชาชนในหมู่บ้าน แบ่งหน้าที่ในการทำงานและสั่งการ ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รายงานผลการดำเนินงานให้ทุกฝ่ายรับทราบอย่างต่อเนื่อง ควบคุมและติดตามการดำเนินงานให้เป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ โดยภาพรวมของกระบวนการทำงานอยู่ในระดับมาก บทบาทของผู้ใหญ่บ้านที่สำคัญ คือ การประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง และการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารอย่างต่อเนื่อง และเป็นผู้นำการปฏิบัติในหมู่บ้าน

คำสำคัญ: บทบาท ; ผู้ใหญ่บ้าน ; โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

Keywords: Role ; Village headman ; Corona Virus Disease 2019

*บทความนี้เรียบเรียงจากการค้นคว้าอิสระเรื่อง บทบาทของผู้ใหญ่บ้านในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 กรณีศึกษา ตำบลเขวาสินรินทร์ อำเภอเขวาสินรินทร์ จังหวัดสุรินทร์

**นักศึกษาลำดับสูงสุดรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

บทนำ

การระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ในปี 2562 ก่อให้เกิดอาการป่วยระบบทางเดินหายใจ และสามารถแพร่เชื้ออย่างรวดเร็ว (กระทรวงสาธารณสุข, กรมควบคุมโรค, 2563) ในเวลาต่อมาองค์การอนามัยโลกประกาศให้การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่หรือเชื้อโควิด-19 เป็น “การระบาดครั้งใหญ่” หรือ “Pandemic” ประเทศไทยพบการระบาดแบบกลุ่มก้อนทั้งกลุ่มสถานบันเทิง สนามมวย กลุ่มพิธีทางศาสนา นำไปสู่การระบาดใหญ่ของประเทศไทย ก่อนจะใช้มาตรการล็อกดาวน์ประเทศ จนทำให้จำนวนผู้ติดเชื้อในประเทศลดต่ำเหลือศูนย์ (The Standard Team, 2564) มาช่วงระยะเวลาหนึ่งก่อนจะเกิดการระบาดระลอกที่ 2 ในปลายปีเดียวกันและเมื่อต้นปี 2565 นับเป็นระลอกที่ 5 เป็นการระบาดของสายพันธุ์โอมิครอนที่มีจำนวนผู้ติดเชื้อโควิด-19 เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว (ฐานเศรษฐกิจดิจิทัล, 2565)

สถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในปัจจุบันมีแนวโน้มคลี่คลายลง ที่ผ่านมารัฐบาลได้ดำเนินมาตรการทางสาธารณสุขอย่างเข้มข้นและต่อเนื่องเพื่อควบคุมการระบาดและด้วยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนและประชาชนในการเข้ารับการฉีดวัคซีน และปฏิบัติตามมาตรการควบคุมและป้องกันโรคตามที่ทางราชการกำหนดขึ้นอย่างเคร่งครัด จนสามารถผ่อนปรนให้ประชาชนและผู้ประกอบการสามารถดำรงชีวิตและดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคมได้ใกล้เคียงกับปกติมากยิ่งขึ้น อย่างไรก็ตาม องค์การอนามัยโลกยังคงระดับการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เป็นโรคระบาดใหญ่ (Pandemic) ที่ยังคงจำเป็นต้องคงไว้ซึ่งมาตรการป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ต่อไปอีกช่วงระยะเวลาหนึ่ง รัฐบาลโดยข้อเสนอของฝ่ายสาธารณสุขผ่อนคลายนโยบายมาตรการควบคุมและป้องกันโรคให้สอดคล้องกับสถานการณ์ จังหวัดสุรินทร์จึงถูกกำหนดเป็นพื้นที่เฝ้าระวัง ยกเว้นพื้นที่อำเภอเมืองสุรินทร์และอำเภอท่าตูมที่เป็นพื้นที่นำร่องด้านการท่องเที่ยว ตามคำสั่งศูนย์บริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) ที่ 10/2565 ลงวันที่ 30 พฤษภาคม พ.ศ. 2565 (ราชกิจจานุเบกษา, 2565, 30 พฤษภาคม)

สำหรับสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของอำเภอเขวาสินรินทร์ ณ วันที่ 31 พฤษภาคม พ.ศ. 2565 มีผู้ป่วยยืนยันสะสม 4,404 ราย เสียชีวิต 6 ราย และตำบลเขวาสินรินทร์ มีผู้ป่วยยืนยัน 1,324 ราย เสียชีวิต 3 ราย (สำนักงานสาธารณสุขอำเภอเขวาสินรินทร์, 2565)

ผู้ใหญบ้านมีหน้าที่ช่วยเหลือนายอำเภอตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช 2457 (สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, 2563) ในการเฝ้าระวัง ป้องกันโรคภัย ไม่ให้แพร่ระบาดเข้าสู่หมู่บ้าน ตลอดจนทำหน้าที่เป็นเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่องแต่งตั้งเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อตามพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. 2558 (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2563 ข้อ 4 (3) เฉพาะในเขตท้องที่ที่ตนมีอำนาจหน้าที่ดูแลและรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการ (ราชกิจจานุเบกษา, 2563, 13 มีนาคม)

ผู้ใหญบ้านยังมีหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อย การตรวจและจับกุมบุคคลที่ฝ่าฝืนการห้ามออกนอกเคหสถานในช่วงเวลาเคอร์ฟิว ในฐานะเป็นพนักงานฝ่ายปกครอง ตามมาตรา 2 (16) แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ประกอบพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช 2457 และเป็น “ชุดปฏิบัติการตำบล” ตั้งด่านตรวจคัดกรองผู้มาจากกลุ่มเสี่ยง และวัดอุณหภูมิร่างกาย ผู้สัญจรเข้า-ออกหมู่บ้าน และห้ามบุคคลในเขตท้องที่ที่ตราขออนุญาตออกนอกเคหสถานช่วงเคอร์ฟิว รวมถึงเป็นพนักงาน

เจ้าหน้าที่ให้อนุญาตเป็นการเฉพาะราย กรณีบุคคลมีเหตุจำเป็นต้องออกนอกเคหสถานช่วงเคอร์ฟิว ตามพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 (ฉบับที่ 3) (กรมการปกครอง fanpage, 2563)

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของผู้ใหญ่บ้านในพื้นที่ตำบลเขวาสินรินทร์ ได้แก่ ภาวะผู้นำ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 กฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง ประกาศที่เกี่ยวข้อง

2. เพื่อศึกษากระบวนการดำเนินงานของผู้ใหญ่บ้านในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในพื้นที่ตำบลเขวาสินรินทร์ ได้แก่ การวางแผน การจัดโครงสร้างการทำงาน การฝึกอบรม การสั่งงาน การประสานงาน การรายงานผล การควบคุมและติดตามงาน

ขอบเขตของการวิจัย

เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อผู้ใหญ่บ้าน และกระบวนการดำเนินงานของผู้ใหญ่บ้านในการดำเนินการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในพื้นที่ตำบลเขวาสินรินทร์

สมมุติฐานการวิจัย

ภาวะผู้นำ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 กฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง ประกาศที่เกี่ยวข้อง มีผลต่อการดำเนินการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของผู้ใหญ่บ้านในพื้นที่ตำบลเขวาสินรินทร์ อำเภอเขวาสินรินทร์ จังหวัดสุรินทร์

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษานี้ใช้การวิจัยเชิงศึกษาวิจัยแบบผสมวิธี ได้แก่ การวิจัยเชิงปริมาณ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม มีขั้นตอนการดำเนินการดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ ประชาชนในตำบลเขวาสินรินทร์ อำเภอเขวาสินรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ จำนวน 9,842 คน คำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ระดับความเชื่อมั่นที่ร้อยละ 95 ของ Yamane (อ้างถึงใน เฉลิมพล ศรีหงษ์, 2564, หน้า 23) ได้ 384 กลุ่มตัวอย่าง ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญตามจำนวนที่ต้องการอย่างสะดวก รวดเร็ว และประหยัด (ฉลิมพล ศรีหงษ์, 2564, หน้า 30)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือวิจัย คือ แบบสอบถาม เพื่อเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง แบ่งออกเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับการดำเนินงานของผู้ใหญ่บ้านในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในพื้นที่ตำบลเขวาสินรินทร์ อำเภอเขวาสินรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ ให้เลือกตอบแบบประเมินค่า 5 ระดับ

ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับการบริหารจัดการตามแนวคิด POSDCORB ของผู้ใหญ่บ้าน ในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในพื้นที่ตำบลเขวาสินรินทร์ อำเภอเขวาสินรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ ให้เลือกตอบแบบประเมินค่า 5 ระดับ

ตอนที่ 4 สอบถามเกี่ยวกับเกี่ยวกับข้อเสนอแนะในการดำเนินงานของผู้ใหญ่บ้านในการ ป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในพื้นที่ตำบลเขวาสินรินทร์ อำเภอเขวาสินรินทร์ จังหวัดสุรินทร์

เกณฑ์ในการแปลผลระดับค่าเฉลี่ยในการตอบคำถามตอนที่ 2 และ 3 ใช้เกณฑ์การแปล ความหมายค่าเฉลี่ยของ Best (อ้างถึงใน มหาวิทยาลัยบูรพา. ม.ป.ป., หน้า 4)

4.21 – 5.00	กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์มากที่สุด
3.41 – 4.20	กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์มาก
2.61 – 3.40	กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ปานกลาง
1.81 – 2.60	กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์น้อย
1.00 – 1.80	กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์น้อยที่สุด

สำหรับการวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เป็นการสุ่ม ตัวอย่างแบบเจาะจง เลือกกลุ่มตัวอย่างโดยกำหนดคุณลักษณะของประชากรที่ต้องการศึกษา (วิโรจน์ ก่อสกุล, 2564, หน้า 47) ซึ่งเกี่ยวข้องกับการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในพื้นที่ตำบล เขวาสินรินทร์ จำนวน 5 คน ดังนี้

1. กำนันตำบลเขวาสินรินทร์
2. ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลเขวาสินรินทร์
3. ตัวแทนผู้ใหญ่บ้านในตำบลเขวาสินรินทร์
4. ตัวแทนอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน
5. ตัวแทนสมาคมผู้ภัยเขวาสินรินทร์กตัญญู สุรินทร์

ใช้การสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง เป็นรายบุคคล ก่อนการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยจะนัดหมาย วันและเวลาสัมภาษณ์ โดยแจ้งให้ผู้สัมภาษณ์ทราบก่อนล่วงหน้า ผู้สัมภาษณ์จะใช้การจดบันทึก และบันทึกเสียง ซึ่งขออนุญาตผู้ให้สัมภาษณ์ในการจดบันทึกการสนทนาและบันทึกเสียงก่อนทุกครั้ง

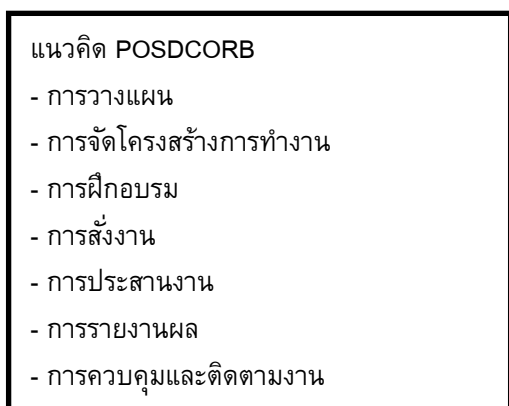
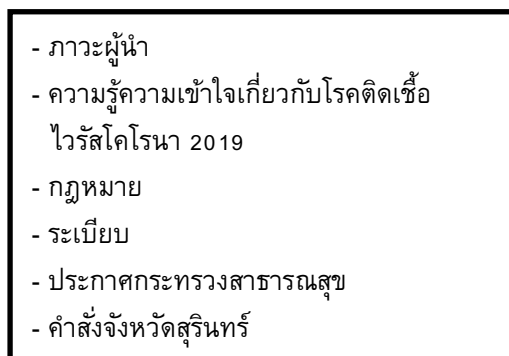
3. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ (SPSS) ประมวลข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา ประกอบด้วย ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

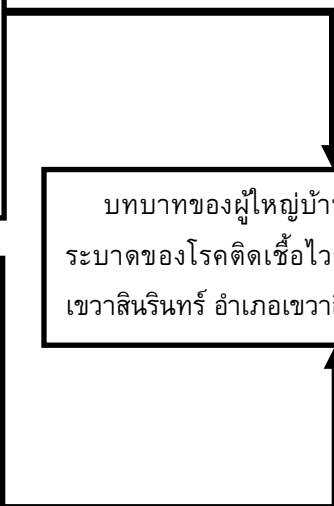
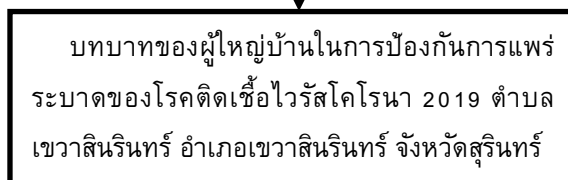
กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังต่อไปนี้

ตัวแปรต้น

ตัวแปรตาม

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ จากการรวบรวมข้อมูลจากผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 384 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 65.40 มีอายุ 46-59 ปี คิดเป็นร้อยละ 58.30 มีการศึกษาระดับมัธยมตอนต้น/ตอนปลาย/เทียบเท่า คิดเป็นร้อยละ 56.50 และมีอาชีพเกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 64.10 แสดงดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวนและค่าร้อยละจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน(คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
1. ชาย	133	34.60
2. หญิง	251	65.40
2. อายุ		
1. 18 – 25 ปี	6	1.60
2. 26 – 35 ปี	28	7.30
3. 36 – 45 ปี	81	21.10
4. 46 - 59 ปี	224	58.30
5. 60 ปีขึ้นไป	45	11.70
3. ระดับการศึกษา		
1. ประถมศึกษา	103	26.80
2. มัธยมต้น/มัธยมปลาย/เทียบเท่า	217	56.50
3. ปริญญาตรี	53	13.80
4. สูงกว่าปริญญาตรี	11	2.90
4. อาชีพ		
1. นิสิต/นักศึกษา	1	0.30
2. รับราชการ พนักงาน ลูกจ้างรัฐ	47	12.20
3. พนักงานรัฐวิสาหกิจ	4	1.00
4. พนักงาน/ลูกจ้างเอกชน	5	1.30
5. รับจ้างทั่วไป	48	12.5
6. เกษตรกร	246	64.10
7. ค้าขาย/ประกอบธุรกิจส่วนตัว	33	8.60
8. อื่น ๆ ระบุ	0	0
รวม	384	100.00

2. ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับการดำเนินงานของผู้ใหญ่บ้านในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในพื้นที่ตำบลเขวาสินรินทร์

ระดับการดำเนินงานของผู้ใหญ่บ้านในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในพื้นที่ตำบลเขวาสินรินทร์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด คือ $\bar{X} = 4.34$, S.D. = 0.733 เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า การให้คำแนะนำการปฏิบัติตัวเพื่อสังเกตอาการ 14 วันกับกลุ่มเสี่ยง มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ $\bar{X} = 4.46$, S.D. = 0.771 และจัดทำบัญชีรายชื่อกลุ่มเสี่ยงภายหลังการค้นหา เฝ้าระวัง และคัดกรองกลุ่มเสี่ยงให้เป็นปัจจุบัน มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ $\bar{X} = 4.21$, S.D. = 0.727 แสดงดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานของผู้ใหญ่บ้านในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในพื้นที่ตำบลเขวาสินรินทร์

การดำเนินงานของผู้ใหญ่บ้านในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019	ระดับ		
	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
1. ประชาสัมพันธ์ให้ความรู้กับประชาชนเกี่ยวกับการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019	4.28	0.814	มากที่สุด
2. ประชาสัมพันธ์และประกาศ คำสั่ง เกี่ยวกับมาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ให้กับประชาชนในหมู่บ้านได้รับทราบ	4.40	0.730	มากที่สุด
3. เตรียมพร้อมวัสดุอุปกรณ์ หน้ากากอนามัย เครื่องวัดอุณหภูมิ แอลกอฮอล์หรือเจลแอลกอฮอล์ และสื่อประชาสัมพันธ์แนวทางการปฏิบัติตนสำหรับประชาชนในหมู่บ้าน	4.34	0.805	มากที่สุด
4. สอนวิธีสังเกตอาการเมื่อได้รับเชื้อโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ให้ประชาชนในหมู่บ้าน	4.29	0.798	มากที่สุด
5. แนะนำ สร้างความตระหนัก และติดตามเรื่องการสวมหน้ากากอนามัยหรือหน้ากากผ้าของกลุ่มเสี่ยง และประชาชนในหมู่บ้าน	4.38	0.741	มากที่สุด
6. ให้ความรู้เรื่องการฉีดวัคซีนป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 แก่ประชาชนในหมู่บ้านได้อย่างทั่วถึง	4.35	0.844	มากที่สุด
7. ดำเนินการตามมาตรการการเฝ้าระวังป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อย่างเข้มงวด	4.44	0.756	มากที่สุด
8. ทำความเข้าใจและติดตามเฝ้าระวังป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในพื้นที่เป็นประจำและต่อเนื่อง	4.41	0.743	มากที่สุด
9. มีสถานที่กักตัวสำหรับผู้ติดเชื้อหรือกลุ่มเสี่ยงอย่างเพียงพอ	4.22	0.793	มากที่สุด
10. เตรียมบุคลากรในการรับมือกับการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา COVID-19อย่างเพียงพอ	4.27	0.763	มากที่สุด

การดำเนินงานของผู้ใหญ่บ้านในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019	ระดับ		
	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
11. มีมาตรการในการป้องกันการแพร่ระบาดอย่างทันที่เมื่อเกิดการแพร่ระบาดหรือพบผู้ติดเชื้อหมู่บ้าน	4.25	0.732	มากที่สุด
12. ประสานงานเพื่อเตรียมความพร้อมของหมู่บ้านดำเนินงานและประเมินผลร่วมกับผู้นำ อสม. เครือข่ายและเจ้าหน้าที่	4.45	0.749	มากที่สุด
13. รายงานผลการดำเนินงานเกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในหมู่บ้านให้ประชาชนรับทราบอย่างสม่ำเสมอ	4.44	0.745	มากที่สุด
14. จัดบริการเชิงรุกในหมู่บ้านเพื่อป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เช่น การส่งยาที่บ้าน การเยี่ยมบ้าน และกิจกรรมอื่น ๆ	4.31	0.791	มากที่สุด
15. ประสานงานกับเจ้าหน้าที่สาธารณสุขหรือชุดปฏิบัติการตำบลให้ทำงานทันที เมื่อเกิดปัญหาในการดำเนินงานป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในหมู่บ้าน	4.42	0.768	มากที่สุด
16. เข้มงวดเรื่องการปฏิบัติตามมาตรการห้ามออกนอกเคหสถานของกลุ่มเสี่ยงและประชาชนในหมู่บ้าน	4.34	0.768	มากที่สุด
17. มีฐานข้อมูล ปรับปรุงฐานข้อมูล การเข้าออกพื้นที่ การกลับจากต่างประเทศ กลับจากพื้นที่เสี่ยง เช่น กรุงเทพมหานครและปริมณฑล รวมทั้งจังหวัดอื่น ๆ ของประชาชนในหมู่บ้านให้เป็นปัจจุบัน	4.22	0.726	มากที่สุด
18. ให้คำแนะนำการปฏิบัติตัวเพื่อสังเกตอาการ 14 วันกับกลุ่มเสี่ยง	4.46	0.771	มากที่สุด
19. จัดทำบัญชีรายชื่อกลุ่มเสี่ยงภายหลังการค้นหา เฝ้าระวัง และคัดกรองกลุ่มเสี่ยงให้เป็นปัจจุบัน	4.21	0.727	มากที่สุด
20. เข้มงวด ให้คำแนะนำเรื่องการปฏิบัติตามประกาศจังหวัด เช่น การเข้าออกพื้นที่ การงดจำหน่ายสุรา และการงดการรวมกลุ่มของกลุ่มเสี่ยงและประชาชนในหมู่บ้าน	4.29	0.791	มากที่สุด
รวม	4.34	0.733	มากที่สุด

3. ผลการบริหารจัดการตามแนวคิด POSDCORB ของผู้ใหญ่บ้านในการป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา COVID-19 ตำบลเขวาสินรินทร์

การบริหารจัดการตามแนวคิด POSDCORB ของผู้ใหญ่บ้านในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ภาพรวมอยู่ในระดับมาก คือ $\bar{X} = 4.19$, S.D. = 0.866 เมื่อจำแนกเป็นรายข้อพบว่า การกำหนดโครงสร้างการทำงาน แบ่งหน้าที่การทำงานของคณะกรรมการหมู่บ้าน หรือ อสม. เป็นอาทิในการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ $\bar{X} = 4.29$, S.D. = 0.862 และการฝึกอบรม จัดหาวิทยากรมาให้ความรู้ในการป้องกันควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 กับผู้ปฏิบัติงานและประชาชนในหมู่บ้าน มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ $\bar{X} = 4.08$, S.D. = 0.872 แสดงดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารจัดการตามแนวคิด POSDCORB ของผู้ใหญ่บ้านในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในพื้นที่ตำบลเขวาสินรินทร์

การบริหารจัดการตามแนวคิด POSDCORB ของผู้ใหญ่บ้านในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019	ระดับ		
	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
1. วางแผน และกำหนดแนวทาง หรือวิธีการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของหมู่บ้าน	4.26	0.810	มากที่สุด
2. กำหนดโครงสร้างการทำงาน แบ่งหน้าที่-การทำงานของคณะกรรมการหมู่บ้าน หรือ อสม. เป็นอาทิ ในการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019	4.29	0.862	มากที่สุด
3. ผึกอบรม จัดหาวิทยากรมาให้ความรู้ในการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 กับผู้ปฏิบัติงานและประชาชนในหมู่บ้าน	4.08	0.872	มาก
4. พิจารณา ส่งการให้ปฏิบัติในรูปแบบของกฎ ระเบียบ คำสั่งเป็นลายลักษณ์อักษรเพื่อให้เกิดระบบการดำเนินงานที่ดี	4.09	0.860	มาก
5. ประสานการปฏิบัติงานของแต่ละฝ่ายเข้าด้วยกันทั้งภายในหมู่บ้าน หน่วยงานราชการ องค์การภาคเอกชนและหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง	4.27	0.859	มากที่สุด
6. รายงานผลปฏิบัติให้รับทราบโดยทั่วกันเป็นประจำและต่อเนื่อง	4.24	0.886	มากที่สุด
7. วางแผน ตรวจสอบ ควบคุมงบประมาณที่ได้รับและการใช้จ่ายงบประมาณในการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของหมู่บ้าน	4.09	0.913	มาก
รวม	4.19	0.866	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่า ด้านกระบวนการทำงาน ผู้ใหญ่บ้านมีการวางแผนกำหนดแนวทางการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ภายในหมู่บ้าน กำหนดโครงสร้างการทำงาน แบ่งหน้าที่การทำงานของคณะกรรมการหมู่บ้านในการป้องกันการแพร่ระบาดโดยทำคำสั่งเป็นลายลักษณ์อักษร ทำให้ผู้ปฏิบัติงานเข้าพบทบทวนหน้าที่ของแต่ละคน ผึกอบรมให้ความรู้ในการป้องกันการแพร่ระบาดกับคณะกรรมการหมู่บ้านและประชาชนในหมู่บ้าน ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รายงานผลการดำเนินงานให้ทุกฝ่ายรับทราบอย่างต่อเนื่อง และควบคุมและติดตามการดำเนินงานให้เป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ผ่านการควบคุมการใช้จ่ายงบประมาณที่ได้รับมา ดังจะเห็นได้ว่าภาพรวมการบริหารจัดการในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.19$, S.D. = 0.866)

4. บทบาท อำนาจ หน้าที่ และการดำเนินงานของผู้ใหญ่บ้านในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

บทบาท อำนาจ หน้าที่ และการดำเนินงานของผู้ใหญ่บ้านในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในพื้นที่ตำบลเขวาสินรินทร์ สรุปได้ดังต่อไปนี้

1) บทบาท หน้าที่และการดำเนินงานของผู้ใหญ่บ้านของตำบลเขวาสินรินทร์ ในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เป็นไปตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข ในฐานะเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อในเขตท้องที่มีอำนาจหน้าที่ดูแลและรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการ มีหน้าที่ตามพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. 2558 กล่าวคือ ผู้ใหญ่บ้านมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เข้าใจบทบาทของตนเองในฐานะผู้นำของประชาชนในหมู่บ้านและเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อของหมู่บ้าน ได้ดำเนินการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ คำแนะนำ สร้างการรับรู้แก่ประชาชนในหมู่บ้านถึงประกาศจังหวัด คำสั่งจังหวัดเกี่ยวกับมาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 แนวปฏิบัติที่ถูกต้องตามหลักสาธารณสุข เตรียมความพร้อมวัสดุ อุปกรณ์ บุคลากร และสถานที่แยกกักเพื่อสังเกตอาการในการป้องกันการแพร่ระบาด นำคณะทำงานของหมู่บ้านปฏิบัติงานเชิงรุกในการติดตามค้นหา กลุ่มเสี่ยง เยี่ยมบ้านให้กำลังใจผู้กักตัวเพื่อสังเกตอาการ ผู้ป่วยที่แยกกักเพื่อรักษา ให้คำแนะนำในการปฏิบัติตัวเพื่อสังเกตอาการกับกลุ่มเสี่ยงและญาติ เข้มงวดการปฏิบัติตามมาตรการ ดำเนินการตามระเบียบขั้นตอน หากพบผู้ไม่ให้ความร่วมมือหรือยังคงฝ่าฝืน จัดทำข้อมูลรายชื่อผู้สัมผัสความเสี่ยง/ผู้ป่วยของหมู่บ้านและปรับปรุงให้เป็นปัจจุบัน รายงานข้อมูลการแพร่ระบาดให้กับประชาชนในหมู่บ้านและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้รับทราบอย่างต่อเนื่อง และประสานการทำงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อป้องกันการแพร่ระบาด จำกัดวงการแพร่ระบาดไม่ให้มีผู้ป่วยในหมู่บ้านเพิ่มขึ้น

2) ผู้ใหญ่บ้านมีการนำนโยบายไปปฏิบัติตามนิยามของ Jones (อ้างถึงใน เฉลิมพล ศรีหงษ์, 2565, หน้า 9) โดยมีกิจกรรมที่สำคัญ 3 ประการ คือ

(1) การจัดองค์การ กล่าวคือ ผู้ใหญ่บ้านจะประชุมเพื่อแบ่งงานว่าคณะทำงานของหมู่บ้านจะต้องทำอะไรบ้างในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

(2) การตีความภาษาของโครงการให้ออกมาเป็นแผนงานและคำสั่งต่าง ๆ ที่ชัดเจนมีความเป็นไปได้และเป็นที่ยอมรับ โดยผู้ใหญ่บ้านจะประชุมร่วมกับชุดปฏิบัติการตำบล หรือแนวทางปฏิบัติ และนำมาชี้แจงให้คณะทำงานของหมู่บ้านรับทราบ

(3) การประยุกต์ใช้ โดยการจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่จะใช้ให้พร้อมและเพียงพอ

3) การนำนโยบายไปปฏิบัติตามแนวคิดปัจจัยทั้ง 4 ที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของ Edwards (อ้างถึงใน บุญยเกียรติ การะเวกพันธ์, 2565, หน้า 13) คือ 1.การติดต่อสื่อสาร 2. ทรัพยากร 3. ทักษะคตินของนักปฏิบัติ และ 4. โครงสร้างขององค์การที่นำนโยบายไปปฏิบัติ

การติดต่อสื่อสารซึ่งผู้ใหญ่บ้านได้สื่อข้อความที่มีความถูกต้อง ชัดเจน และตรงกับความเข้าใจของผู้เกี่ยวข้องทำให้การป้องกันการแพร่ระบาดมีประสิทธิภาพ มีทรัพยากรเพียงพอในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เพราะประสานการปฏิบัติงานกับอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน มีข้อมูลข่าวสารจากชุดปฏิบัติการตำบลเขวาสินรินทร์ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลเขวาสินรินทร์ โรงพยาบาลเขวาสินรินทร์ เครื่องมือวัสดุอุปกรณ์ป้องกันที่ได้รับการสนับสนุนจากเทศบาลตำบลเขวาสินรินทร์ และเจ้าหน้าที่ผู้ชำนาญงานจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง คณะทำงานของหมู่บ้านทั้งอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านและคณะกรรมการหมู่บ้านยอมรับนโยบายและแนวทางปฏิบัติที่หรือ

ร่วมกัน ผู้ปฏิบัติงานมีทัศนคติตรงกันในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่ไม่ต้องการให้มีการแพร่ระบาดในหมู่บ้าน และโครงสร้างของคณะทำงานของหมู่บ้านในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่ประกอบด้วยคณะกรรมการหมู่บ้านและอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน เป็นโครงสร้างองค์การที่นานโยบายไปปฏิบัติที่มีขนาดเล็ก ไม่ซับซ้อน มีความยืดหยุ่นคล่องตัว

4) ผู้ใหญ่บ้านมีการบริหารจัดการตามแนวคิด POSDCORB นำประกาศ/คำสั่งจังหวัดมาวางแผน กำหนดแนวทางการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของหมู่บ้าน กำหนดโครงสร้าง แบ่งหน้าที่การทำงานของคณะทำงานหมู่บ้าน ฝึกอบรมให้ความรู้ในการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จัดทำคำสั่งกำหนดหน้าที่การทำงานของคณะทำงานหมู่บ้านเป็นลายลักษณ์อักษร ประสานการปฏิบัติงานกับทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รายงานผลการดำเนินงาน ข้อมูลการแพร่ระบาดให้รับทราบโดยทั่วกันอย่างต่อเนื่อง และควบคุมการใช้จ่ายงบประมาณ ติดตามตรวจสอบการดำเนินงานในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของคณะทำงานหมู่บ้าน

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่อง “บทบาทของผู้ใหญ่บ้านในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 กรณีศึกษา ตำบลเขวาสินรินทร์ อำเภอเขวาสินรินทร์ จังหวัดสุรินทร์” อภิปรายได้ว่า บทบาทของผู้ใหญ่บ้านในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ตำบลเขวาสินรินทร์ อำเภอเขวาสินรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ผู้ใหญ่บ้านมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เข้าใจบทบาทของตนเองในฐานะผู้นำของประชาชนในหมู่บ้านและเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อของหมู่บ้าน ได้ดำเนินการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ คำแนะนำ สร้างการรับรู้แก่ประชาชนในหมู่บ้านเกี่ยวกับมาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 แนวปฏิบัติที่ถูกต้องตามหลักสาธารณสุข เตรียมความพร้อมวัสดุ อุปกรณ์ บุคลากร และสถานที่ในการป้องกันการแพร่ระบาด นำคณะทำงานหมู่บ้านปฏิบัติงานเชิงรุกในการติดตามค้นหากลุ่มเสี่ยง เยี่ยมบ้านให้กำลังใจ ให้คำแนะนำในการปฏิบัติตัวกับกลุ่มเสี่ยงและญาติ ดำเนินการตามระเบียบขั้นตอนหากพบผู้ไม่ให้ความร่วมมือหรือยังคงฝ่าฝืน จัดทำข้อมูลรายชื่อผู้สัมผัสความเสี่ยง/ผู้ป่วยของหมู่บ้านและปรับปรุงให้เป็นปัจจุบัน รายงานข้อมูลให้ผู้ที่เกี่ยวข้องรับทราบอย่างต่อเนื่อง และประสานการทำงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

มีการบริหารจัดการตามแนวคิด POSDCORB ได้แก่ การวางแผน การจัดโครงสร้างการทำงาน การสั่งงาน การประสานงานการควบคุมและติดตามงาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการโรคระบาดโควิด 19 (COVID-19) ของอำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี ภายใต้แนวทางการบริหารงานแบบบูรณาการระหว่างปี 2563 – 2564 (เทพสรร ผึ้งผาย, 2564) ซึ่งผลการวิจัย พบว่า กลไกในการขับเคลื่อนการทำงานที่สำคัญถึงระดับตำบล หมู่บ้าน คือ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล และสารวัตรกำนัน ซึ่งหน่วยงานอื่นไม่มีกลไกสำคัญนี้ เป็นกุญแจสำคัญในการให้การบริหารจัดการโรคในพื้นที่ให้เกิดผลเป็นรูปธรรมและเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชนในพื้นที่ ซึ่งการบริหารจัดการเป็นไปตามที่ Gulick ที่ได้อธิบาย POSDCORB ไว้ว่า เป็นเครื่องมือสำคัญของผู้บริหาร คือ

1. Planning การวางแผน ผู้บริหารต้องตัดสินใจล่วงหน้าว่าจะทำอะไร กำหนดเป้าหมายทั้งระยะสั้นระยะยาวขององค์การ และการวางแผนในการกระทำดังกล่าวนี้ ผู้บริหารต้องพยากรณ์ถึงเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต
2. Organizing การจัดการองค์การ ผู้บริหารต้องตัดสินใจเกี่ยวกับตำแหน่งหน้าที่

และความรับผิดชอบที่จำเป็นต่อการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ 3. Staffing การบริหารบุคคล เกี่ยวข้องกับการจัดหาบุคคลที่เหมาะสมในหน้าที่การปฏิบัติงาน 4. Directing การสั่งการ หน้าที่การสั่งการ เกี่ยวข้องกับปัจจัยทางบุคคลภายในองค์กร ผู้บริหารต้องมีหน้าที่ออกคำสั่งชี้แนะผู้ใต้บังคับบัญชาว่าจะต้อง ปฏิบัติงานอย่างไร เมื่อใด 5. Coordinating การประสานงาน การปฏิบัติงานของสมาชิกขององค์การ ต้องมีความเกี่ยวข้องระหว่างกัน 6. Reporting การทำรายงาน เป็นหน้าที่เกี่ยวกับการรายงานผลการ ปฏิบัติงานและเป็นแนวทางที่ใช้ในการควบคุมการปฏิบัติงานได้ 7. Budgeting การงบประมาณ งบประมาณ เป็นแผนงานชนิดหนึ่ง ที่แสดงให้เห็นถึงการใช้จ่ายเงิน เพื่อบรรลุถึงเป้าหมายที่กำหนดไว้ นอกจาก งบประมาณจะเป็นแผนงานชนิดหนึ่งแล้ว งบประมาณยังเป็นแนวทางของการควบคุมด้วย กล่าวคือ ในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในระดับหมู่บ้าน ผู้ใหญ่บ้านมีบทบาทสำคัญ ในการบริหารจัดการซึ่งได้ดำเนินการตามแนวคิด POSDCORB ส่งผลให้ควบคุมการแพร่ระบาดของโรค ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในหมู่บ้านมีประสิทธิภาพ

สอดคล้องกับงานวิจัยเรื่อง บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการนำนโยบายการป้องกัน และระงับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ไปปฏิบัติ กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลบางตีนเป็ด อำเภอ เมืองจะเข็ญ จังหวัดฉะเชิงเทรา (พิษณุ เพ็ชรกุล, 2564) ซึ่งผลการวิจัย พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบล บางตีนเป็ด มีการดำเนินการตามบทบาทอำนาจหน้าที่ในการนำนโยบายไปปฏิบัติครบ 4 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านการติดต่อสื่อสาร 2) ด้านทรัพยากร 3) ด้านทัศนคติของผู้ปฏิบัติ 4) ด้านโครงสร้างองค์การ จากการ ดำเนินครบทั้ง 4 ด้าน ทำให้ไม่พบยอดผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในพื้นที่ตำบลบางตีนเป็ดจากการระบาด ในระลอกแรก และระลอกสอง การดำเนินการตามบทบาทอำนาจหน้าที่ในการนำนโยบายไปปฏิบัติสอดคล้อง กับแนวคิดเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติ 4 ประการ ของ George C. Edwards (อ้างถึงใน พิษณุ เพ็ชรกุล, 2564, หน้า 11) ในปี ค.ศ. 1980 George C. Edwards ได้เขียนหนังสือ ชื่อ "Implementing Public Policy" สรุปว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติมีปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของการ นำนโยบายไปปฏิบัติ 4 ประการ ประกอบด้วย 1. การติดต่อสื่อสาร เช่น การประชาสัมพันธ์ การประชุม การทำสื่อ การทำเอกสาร ฯลฯ 2. ทรัพยากร ได้แก่ คน, งบประมาณ, วัสดุ อุปกรณ์, และการจัดการ 3. ทัศนคติของนักปฏิบัติ เช่น การสร้างความรับรู้ให้กับผู้ปฏิบัติ, การทำความเข้าใจกับผู้ปฏิบัติ 4. โครงสร้าง ขององค์การที่นำนโยบายไปปฏิบัติ เช่น ขนาดของโครงสร้าง ความซับซ้อน ของหน่วยงาน/จำนวน ของหน่วยงาน ขั้นตอนการทำงาน การกำกับดูแล/การบังคับบัญชา กล่าวคือ ผู้ใหญ่บ้านได้ดำเนินการ ตามบทบาทอำนาจหน้าที่ในการนำนโยบายไปปฏิบัติ โดยมีปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของการ นำนโยบายไปปฏิบัติทั้ง 4 ประการ ทำให้การป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในระดับหมู่บ้านประสบผลสำเร็จ

สอดคล้องกับงานวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) : กรณีศึกษาอำเภอดงหลวง จังหวัดสุพรรณบุรี (ฤชดา รัตนเจริญ, 2564) ซึ่งผลการวิจัย พบว่า อำเภอดงหลวงมีการปรับเปลี่ยนแบบของการบริหารจัดการการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) ตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป ซึ่งจะเห็นได้จากการจำกัดวงของการแพร่ระบาดโดยการตรวจ ค้นหาเชิงรุก การปรับเปลี่ยนแบบอาคารสถานที่ของโรงพยาบาลให้เหมาะสมกับผู้ป่วยระบบทางเดินหายใจ การจัดตั้งศูนย์พักคอยชุมชนเพื่อระบายผู้ป่วยออกจากโรงพยาบาล แต่ยังคงได้รับการติดตามรักษาเหมือนกับ

การรักษาในโรงพยาบาล กล่าวคือ ผู้ใหญ่บ้านเป็นผู้นำตามสถานการณ์เข้ามามีบทบาทสำคัญในการปรับเปลี่ยนรูปแบบการปฏิบัติงานเป็นเชิงรุก ตามสถานการณ์การแพร่ระบาดที่เปลี่ยนไปเป็นรุนแรงขึ้น พาอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) และคณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) ออกตรวจเชิงรุก ค้นหาผู้สัมผัสความเสี่ยงสูง ผู้ป่วยโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในหมู่บ้าน แนะนำการปฏิบัติตนของผู้ที่ต้องแยกกักตัวเพื่อสังเกตอาการหรือแยกกักเพื่อรักษา รวมทั้งญาติด้วย อีกทั้งการบังคับใช้กฎหมายตามพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. 2558 ในฐานะเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อกับผู้ที่ยังฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามคำแนะนำหรือคำเตือน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. บุคลากรฝ่ายปกครองท้องที่และท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของควรรักษาหลักการบริหารจัดการตามแนวคิด POSDCORB ไปใช้การระวังป้องกันต่าง ๆ ในด้านสาธารณสุข เช่น การป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 สายพันธุ์ย่อย BA.4 BA.5 โรคไข้เลือดออก โรคไข้ปวดข้อ(ชิคุนกุนยา) โรคฝีดาษวานร โรคพิษสุนัขบ้า ด้านสาธารณสุข เช่น การเฝ้าระวังป้องกันเหตุอัคคีภัย อุทกภัย ฆาตกรรม อุบัติเหตุทางถนน ด้านสังคม เช่น การเฝ้าระวังการใช้กัญชาที่ไม่ใช่ในทางการแพทย์ การเฝ้าระวังดูแลผู้ป่วยจิตเวช และควรเน้นการฝึกอบรมให้ความรู้ในการป้องกันโรคกับผู้ปฏิบัติงาน

2. บุคลากรฝ่ายปกครองท้องที่และท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรรกำหนดปัจจัยทั้ง 4 ประการที่มีอิทธิพลในการนำนโยบายแต่ละนโยบายไปปฏิบัติให้ได้และทำให้ปัจจัยทั้ง 4 นี้ประสานเข้าด้วยกัน จะส่งผลให้การนำนโยบายไปปฏิบัติประสบผลสำเร็จได้

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาในลักษณะเดียวกันกับการวิจัยครั้งนี้ โดยใช้ระยะเวลาที่นานขึ้นเพื่อประเมินความต่อเนื่องของบทบาทผู้ใหญ่บ้านในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคอุบัติใหม่อื่น

2. ควรมีการศึกษาบทบาทของผู้นำของหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ และภาคเอกชน สถานศึกษา และวัด ในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคอุบัติใหม่อื่น

เอกสารอ้างอิง

กรมการปกครอง fanpage. (2563). *กำหนด ผู้ใหญ่บ้าน มีหน้าที่อะไร ? ในยุคโควิด 19*. สืบค้นเมื่อ

1 มิถุนายน 2565, จาก https://web.facebook.com/dopafanpage/post/3743692315_704550

กระทรวงสาธารณสุข, กรมควบคุมโรค. (2565). *COVID-19 (EOC-DDC Thailand) โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)*. สืบค้นเมื่อ 31 พฤษภาคม 2565, จาก <https://ddcportal.ddc.moph.go.th/portal/apps/opsdashboard/index.html#/20f3466e075e45e5946aa87c96e8ad65>

กฤษฎา รัตนเจริญ. (2564). *การบริหารจัดการการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) : กรณีศึกษาอำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี*. โครงการรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

คำสั่งศูนย์บริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) ที่ 10/2565.

(2565, 30 พฤษภาคม). *ราชกิจจานุเบกษา*, 139(พิเศษ 120ง), 53.

- เฉลิมพล ศรีหงษ์. (2564). เอกสารประกอบการบรรยายกระบวนวิชา PAD 6102 ระเบียบวิธีวิจัยทางรัฐประศาสนศาสตร์, กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, โครงการรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต.
- เฉลิมพล ศรีหงษ์. (2565). เอกสารประกอบการบรรยายกระบวนวิชา PAD 7402 การนำนโยบายไปปฏิบัติและการประเมินผลนโยบาย, กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, โครงการรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต.
- ฐานเศรษฐกิจดิจิทัล. (2565). โควิดวันนี้ในไทย โอมิครอน อยู่ระลอกที่เท่าไร เช็คที่นี่. สืบค้นเมื่อ 31 พฤษภาคม 2565, จาก <https://www.thansettakij.com/general-news/509287>
- เทพสรร ผึ้งผาย. (2564). การบริหารจัดการโรคระบาดโควิด 19 (COVID-19) ของอำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี ภายใต้แนวทางการบริหารงานแบบบูรณาการระหว่างปี 2563 – 2564. โครงการรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- บุญเกียรติ การะเวกพันธ์. (2565). เอกสารประกอบการบรรยายกระบวนวิชา PAD 7402 การนำนโยบายไปปฏิบัติและการประเมินผลนโยบาย, กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, โครงการรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต.
- ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง แต่งตั้งเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อตามพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. 2558 (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2563. (2563, 13 มีนาคม). ราชกิจจานุเบกษา, 137 (พิเศษ 58ง), 8-9.
- พิษณุ เพ็ชรกุล. (2564). บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการนำนโยบายการป้องกันและระงับโรคติดต่อไวรัสโคโรนา 2019 ไปปฏิบัติ กรณีศึกษาขององค์กรบริหารส่วนตำบลบางต้นเป็ด อำเภอเมืองฉะเชิงเทรา จังหวัดฉะเชิงเทรา. โครงการรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- มหาวิทยาลัยบูรพา. (ม.ป.ป.). บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย. สืบค้นเมื่อ 12 กรกฎาคม 2565, จาก http://digital_collect.lib.buu.ac.th/dcims/files//49930575/chapter3.pdf
- วิโรจน์ ก่อสกุล. (2564). เอกสารประกอบการบรรยายกระบวนวิชา PAD 6102 ระเบียบวิธีวิจัยทางรัฐประศาสนศาสตร์, กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, โครงการรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต.
- สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. (2563). พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช 2457. สืบค้นเมื่อ 1 มิถุนายน 2565, จาก <http://web.krisdika.go.th/data/law/law2/%c503/%c503-20-9999-update.pdf>
- สำนักงานสาธารณสุขอำเภอเขวาสินรินทร์. (2565). รายงานผู้ติดเชื้อ COVID-19 อำเภอเขวาสินรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ วันอังคารที่ 31 พฤษภาคม 2565. สุรินทร์: ผู้แต่ง.
- BBC ไทย. (2563). ไวรัสโคโรนา : อนามัยโลกประกาศให้โควิด-19 เป็น “การระบาดใหญ่” ทั่วโลก. สืบค้นเมื่อ 31 พฤษภาคม 2565, จาก <https://www.bbc.com/thai/international-51838536>
- The Standard Team. (2564). 12 มกราคม 2563 - พบผู้ป่วยโควิด-19 รายแรกในประเทศไทย. สืบค้นเมื่อ 31 พฤษภาคม 2565, จาก <https://thestandard.co/onthisday120163/>

World Health Organization. (2020). *Coronavirus disease (COVID-19) Q&As*. Retrieved 1 June 2022, from <https://www.who.int/emergencies/diseases/novel-coronavirus-2019/question-and-answers-hub/q-a-detail/coronavirus-disease-covid-19>